

2. Reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen over for voksne asylansøgere m.v.

Den i afsnit 1 nævnte arbejdsgruppe har i sin rapport fra oktober 2002 om en styrket aktiverings- og undervisningsindsats på asylcentre stillet en række forslag vedrørende den fremtidige aktiverings- og undervisningsindsats på indkvarteringsstederne for asylansøgere m.v.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse lagt til grund, at asylansøgere ikke må påtage sig ulønnet eller lønnet beskæftigelse i Danmark. Det følger således af udlændingelovens § 13, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse her i landet, medmindre de pågældende er fritaget for krav om arbejdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 14. Asylansøgere er ikke fritaget for krav om arbejdstilladelse og meddeles ikke arbejdstilladelse.

Arbejdsgruppen anfører som grundlag for sine forslag, at det er vigtigt, at asylansøgere bruger ventetiden i præasylfasen, hvor deres asylansøgning er under behandling, konstruktivt, således at der dels skabes forudsætninger for en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, der meddeles opholdstilladelse i Danmark, dels skabes forudsætninger for en ordentlig tilbagevenden til hjemlandet for de asylansøgere, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse og derfor skal udrejse af landet.

Skal asylansøgere gøres selvhjulpne, så de kan klare sig bedst muligt i Danmark eller i hjemlandet, er det efter arbejdsgruppens opfattelse væsentligt at tilstræbe, at asylansøgernes kompetencer vedligeholdes og udbygges. Dette skal ske ved, at asylansøgerne hurtigst muligt får ansvar for og pligt til udførelse af opgaver på indkvarteringsstedet og deltagelse i relevant aktivering og undervisning.

Arbejdsgruppen har på den baggrund foreslået, at asylansøgere – som i dag – skal have pligt til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne, jf. afsnit 2.1.

Arbejdsgruppen har endvidere foreslået, at asylansøgere i højere grad end i dag skal have mulighed for at deltage i andre aktiveringstiltag på og uden for indkvarteringsstederne, jf. afsnit 2.2., og at asylansøgere skal have pligt til at deltage i undervisning i dansk sprog og danske samfundsforhold og derudover have mulighed for at deltage i undervisning i andre fag, jf. afsnit 2.3.

I tilknytning til forslagene vedrørende udformningen af den fremtidige aktiverings- og undervisningsindsats har arbejdsgruppen foreslået, at der udarbejdes en kontrakt for den enkelte asylansøger, som fastlægger omfanget og indholdet af de opgaver, som asylan-

søgeren skal udføre, og den aktivering og undervisning, som asylansøgeren skal deltage i, og at der etableres et belønningssystem, således at de asylansøgere, der opfylder deres forpligtelser efter kontrakten, modtager højere kontante ydelser end asylansøgere, der ikke opfylder deres forpligtelser efter kontrakten. Der henvises til afsnit 2.4. og afsnit 3.

Arbejdsgruppen har endvidere stillet forslag om særlige tiltag i forhold til særlige grupper, herunder eksempelvis unge eller syge, jf. herved afsnit 2.5.

Arbejdsgruppen har i rapporten skelnet mellem asylansøgere i den indledende fase (Dublinfasen) og asylansøgere, der er registreret som asylansøgere her i landet, jf. udlændingelovens § 48 e, stk. 1.

Det bemærkes, at en asylansøger befinder sig i den indledende fase (Dublinfasen), indtil det er besluttet at tage den pågældendes asylansøgning under behandling her i landet og i den forbindelse at registrere den pågældende som asylansøger her i landet, jf. udlændingelovens § 48 e, stk. 1. I den indledende fase (Dublinfasen) undersøges det bl.a., om der er grundlag for efter Dublinkonventionens regler om fastsættelse af, hvilket EU-land der er ansvarligt for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet i et af EU-landene, at søge asylansøgeren overført eller tilbageført til et andet EU-land. I den indledende fase (Dublinfasen) er det således endnu ikke besluttet, om den pågældendes asylansøgning skal behandles her i landet, eller om asylansøgeren skal søges overført eller tilbageført til et andet EU-land efter Dublinkonventionens regler.

Arbejdsgruppen har i rapporten ikke taget udtrykkelig stilling til, i hvilket omfang asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl og er i udsendelsesposition, skal være omfattet af de foreslåede tiltag. Det bemærkes i den forbindelse, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1. Det er således den enkelte udlændings ansvar at udrejse. Sker udrejsen ikke frivilligt, drager politiet omsorg herfor, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2.

Integrationsministeriet finder under hensyn hertil, at asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl og er i udsendelsesposition, ikke bør have mulighed for at deltage i den samme aktivering og undervisning som i den periode, hvor deres asylsag var under behandling hos asylmyndighederne. Der bør således sendes et klart signal til asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl og er i udsendelsesposition, om, at de pågældendes situation ikke længere er den samme som under asylsagsbehandlingen, idet de pågældende skal udrejse af Danmark.